

Nаша Sloga izlazi svaki 1 i 16 dan mjeseca, i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmeta 60 novč. razmierno za pol god. 1 f. a za kmeta 30 nov. Izvan carovino više postarina. Pojedini broj stoji 9 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve pokvari.“ *Nar. Postl.*

Oglasi se primaju po navadnoj cieni. Pisma neka se šalju platjene poštom. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Dopisi se nevrnuju. Uredništvo i Odpravništvo nalaze se *Via Capuano N.º 1909 1.*

Godina III.

U Trstu 1 Februara 1872.

Broj 3.

Pogled po svijetu.

U Trstu 31 Januara.

Svaki dan sve to jasnije biva, da bi u Austro-Ungariji već odavna bio mir, da neima u njoj i nas Slavenah. Dokle smo mi mučali, pa pušćali, da nas ovdje niemće, ondje magjare, a negdje i talijanće, dotle je išlo sve, kao namazano. Niemci su gospodarili, kako su htjeli u ovoj, a Magjari u onoj polovini carstva. Ali evo, od nekog je doba pokrenula našim narodom sasvim neobična misao: on je počeo očito govoriti, kad imamo svi jednako dužnosti, zašto da neimamo i jednake pravice? Niemci i Magjari, koji su bili dosad vieni svemu, ali nisu našem prigovoru, čude se taj novosti, pak se domišljaju, kako bi nas ukrotili, da i nadalje a Austro-Ugarskoj na svoju gospodare. I oni vide, da nemože biti i vuk sit i koza ciela, to jest, i slobodna zemlja i oni u njoj sami gospodari. Zato se čuje kad i kad, da se dogovaraju i mire, sad s Česi, sad s Poljaci, sad s Hrvatí. Ali tko se dogovara, taj i odgovara, zato ti dogovori dolaze i prolaze, a Austro-Ungarija se još jednako nalazi na jednom te istom mjestu. To je žalostno, ali mi nismo dužni sebe zatrti, da ugodimo ikomu na svijetu. Mi se branimo, čim možemo, to jest, onimi istimi zakoní, koje su oni valjda mislili, da su samo za sebe skrojili. Kad vide, da se nedamo u pomirenje, nego na temelju podpune jednakosti i narodne jednodravnosti, tada nas ruže pred svijetom u svojih novinah, da smo nezasićni, da smo nemirni, da neišćemo drugo nego propast države, da namigujemo tudjim narodom itd. Pak to se godi nam, koji smo toliko krvi za Austriju prolili, koji nismo nikad drugamo nego u Beč očih upirali; dapače koji smo tvrdo osvjedočeni, kad nebi Austrije bilo, da bi ju morali stvoriti!

To je eto u kratko već od više vremena, pa i sadašnje u našoj državi stanje. U Beču se i Pešti muče najmudrije glave, ondje da utaje Poljake, a ovdje da Hrvate. Ali, dočim se još nezna, hoće li, neće li pristati u Beču Poljaci na njemačke ponude: u Pešti su Magjari s Hrvatí igru prekinuli pod izlikom, da s njimi neima pomirenja. Hrvatski sabor bijaše razpušćen 49. tek. mjeseca, dakle samih pet danah iza svoga otvaranja tako, da nije mogao Magjarom ni poručiti, što Hrvatska u sadašnjih okolnostih od njih zahtieva.

I to je najvažniji događaj u ovo petnaest danah. Ovo je prvi put, što su Magjari na svoju ruku razpustili hrvatski sabor, kojega nisu ni otvorili za drugo, nego jedino zato, da ga mogu odmah razpustiti. Tako da sve ono, što se radilo u Zagrebu od 15 do 19 nije bila nego pusta komedija. Ali, ako idega na svijetu, ove će se komedije Magjari još gorko spominjati, jer je hrvatski narod tim njihovim postupanjem tako teško uvriedjen, da se već sad kaje, što je ikad ni pomislio, da se poslje 48. godine s njimi ni miri ni druguje. U ostalom, za sada se može samo to reći, da će narod poslati u sabor one iste zastupnike, koje i lani. Tomu su nam poručanstvo one pouzdanice svega naroda svojim bivšim zastupnikom, prigodom izdane od njih u rujnu izjave, pak se tvrdo nadamo, da se kao pošteni ljudi neće poreći, a ma ni nasjesti na kajekakova jalova obećanja, kao ni dati ustrašiti od ludih pretijah. Narod je bo oči otvorio, pa uvidio, tko mu je prijatelj, tko neprijatelj, a da mu magjaroni nisu bili, nisu sada i neće nikad prijatelji biti, o tom se je evo osvjedočio i kod razpusta sabora, komu su magjaroni svojim opakimi spletkami jedino krivi, pa tim ujedno dokazali, da im više

na srcu leže mastne plaće, nego li korist naroda. Ali reć bi, da su već te njihove spletkoj sami Magjari uvidili, jer se čuje, da je ministar Lončaj opet pozvao u Peštu one iste kolovodje, s kojima se je prošlog mjeseca u Beču dogovarao.

Pitanja i odgovori.

Što je jezik?

Jezik je prvi i najveći dar božji, najotajstveniji plod neumrle duše čovječanske, divno i čudnovato ogledalo, u kojem se duša čovječanska zrcali u svoj svojoj ljepoti i veličini. Jezik je odsjev uma i odjeka srca čovječanskoga. Putem jezika duša se s dušom sastaje i jedna drugu bistri, vedri i razsvjetljuje; putem jezika srce se k srcau primiće i jedno s drugim il se veseli, il tuguje. Bez jezika čovjek bi prestao čovjekom biti, ljudi bi se razišli jedni od drugih, te bi na jedanput nestalo svega blagostanja i sve dike ljudskoga na svijetu života. Jednom rieći, jezik je čovjek, a čovjek je jezik, tako da se jedno mimo drugoga neda ni pomisliti. Zato i jest materinski jezik mio i drag svim napredujućim narodom, jer što je od Boga, jest sladje od meda; a s druge strane, jer u svom jeziku gledaju i vide sami sebe i svoje čovječje dostojanstvo. U jeziku vide svoju prošlost, svoju sadašnjost i svoju budućnost. Putem jezika odgajaju svoju djecu u mudrosti, poštenju i krieptosti i u svem, što je istinito, liepo i pravedno. Narod, koji nemari za svoj jezik, zanemario je sebe i svoju djecu, zaigrao je svu svoju sreću, pa nije vriedan da ga zemlja nosi; zato i vidimo, da su takovi narodi prezirani, gnjeteni i tlačeni, jer grijeh neće neg na pokoru. S druge strane, što koj narod više ljubi, njeguje i brani svoj jezik, to je srećniji, štovaniji i blagostojniji. Jezik prelazi iz naroda u knjigu, a iz knjige opet u narod, uoseć sobom prosvietu, a s prosvjetom svaki blagoslov božji.

(*Slicilit če.*)

Kmet Kmetu

pred izbori u hrvatski sabor.

Brate, da si mi zdravo!

Kad sam ti ono lanjskoga lipnja pun veselja pisao, da smo na birališćih posvud predobili, pak da je hrvatski narod kroz saborsku većicu postao opet gospodarom u svojoj domovini, među ostalimi sam ti stvari u onom pismu, ako se siećaš, rekao od rieći do rieći i ovo: *Sad je naša prva dužnost, pripraviti se i na najdugotrajniju borbu, te stojati složno i nepomično uz svoje zastupnike, pa makar nas obstojećće oblasti i više puti pozvale, da se s nami ogledaju na birališćom meglenu, na kóm su ovaj put onako hanetóm potvrćene,*

To su bile proročanske rieci, jer obstojećće će nas oblasti za koj dan zbilja opet pozvati na birališće, da biramo nov sabor, jer lanjski su nam razpustili dne 19 tek. mjeseca, i to uprav onda, kad je već kada tada imao početi svoje djelovanje. Od novih se izborah nadaju i novim zastupnikom, al ta im se nada neće izpuniti, jer mi smo pošću narod, pak čemo im, ako Bog da, poslati u Zagreb opet one iste zastupnike, koje smo im poslali i lani, i to ne jedan, nego sto i sto puti, ako uztreba. To smo pred Bogom i pred ljudi

jedan drugomu obećali onda, kad smo pristali na izjavu što su ju naši zastupnici 20 prošlog mjeseca rujna iz Zagreba u narod pustili, pa nemožemo i nećemo, da porečemo ono, što smo tada rekli.

Nego ja vidim, da bi ti rad znati, poradi kojega pravo uzroka bi razpušćen ovaj sabor. I na to sam ti jur odgovorio u više rečenom pismu, kad sam rekao: *ako su se kroz obavljene izbore promijenile stvari u našoj domovini, da se nisu promijenile i u onih vanjskih krugovih, što ju još jednako drže na uzdi.* Tim krugovom neide nikako u račun, što se mi držimo svojih slavnih otaca, pak nećemo da popustimo ni za dlaku od svojih starih pravicah. Mi išćemo, da se pregleda i popravi nagodba od 1868 godine, a Magjari se i njihovi kod nas pomagači u to nedaju, neg hoće, da im se jedino pokorimo. Zato je uprav nepristojno, kako su postupali s nami i s našim saborom, dokle su ga evo i razpustili.

Prije svega, radi nepovoljnih za nje okolnostih, do tri su ga puta odgodili, sad pod ovom sad pod onom izlikom. Kad su pak vidjeli, da iztječe rok i trećoj odgodbi, magjarski ministar Lonjaj pozva k sebi na dogovor nekoliko naših kolovodjah, tobože da se s njimi sporazumi i prije nego li se sabor otvori. Kako se čuje, ti su dogovori bili vođjeni s dosta dobrim uspjehom, jer je Lonjaj priznavao pravednost naših zahtjevalj; ali u Magjaru neima vjere, pa kao da se nije lito nego ružno našaliti s našim jadnim narodom. Jer dočim se je otvarao sabor, magjarske novine nisu imale dosta riečih, da opsuju nas i naše pravice, pa su jednako kazale, da s Hrvatš neima sporazumljenja, tim da će se hrvatski sabor svakako razpustiti. I gle, što se je u Pešti prorokovalo, to se je u Zagrebu dogodilo i prije, nego li je sabor progovorio. Ali to nobijaše nikakvo proročanstvo, jer je pismo, kojim se razpušća sabor, pisano 11 siečnja, dakle četiri dana prije njegova otvaranja; uzrok pako, porad kojega se razpušća, nije neuspjeh dogovorah s Lonjajem, nego tobože ružanska izjava, kao što se to izrekoma voli. A to će reći, magjarska samovolja. Na taj se eto način postupa i šalji s narodom, kojemu nije ni najme do šale!

Brate, to je uvreda, koje nebi niki drugi narod bladnokrvno podnio, pak je nećemo siguro ni mi. Tu treba, da se Magjarom i njihovim kod nas pomagačem na zakoniti način svojski osvietimo. A to ćemo onda, ako izaberemo u sabor one iste zastupnike, koje smo i prvi put, kao što smo se to već jedno drugom zakleli. Samo tako hoće sramota, koja su mislili na nas baciti, pred cieim svietom na njihov obraz pasti; jer neće moći ni kud ni kamo, nego će nam morati dati ono, što nas ide po božjem i ljudskom pravu. Magjari nas pred svietom ruže, da smo podkupljivi i podmitljivi, pak da će nas na taj način na svoju ruku predobiti; ali mi njim na tu sramotu poručujemo, što se krvlju brani, da se za novac neprodaje nigdje na svietu, pa ni u Hrvatskoj. Oni će, da nas smetu, govoriti, da je kraljeva volja, da biramo ovako il onako. Jest, kraljeva je volja, da se još jedanput vidi, da li smo baš složni i ujedinjeni, kao što smo to zadnji put pokazali. Ustavni kralj uvijek sluša svoje ustavne savjetnike, ali iz toga nesliedi, da su oni zato nepogrešivi, što jih kralj sluša; kao ni to, da moraju zato ustavni državljani birati zastupnike proti svojem u svjedočenju, ili proti koristi i pravu svoje domovine. Najvjerniji je onaj državljani, koji kaže otito i otvoreno ono, što mu duša veli, kad ga to njegov vladar pita.

Ovo ti pišem, da olaksam srdeu, jer me boli gladeč, kako se neopravdano postupa s narodom, koji je bio i hoće da bude uvijek vjeran kralju i domovini. Još se nezna, kad će bit izbori, ali čim to bude, hoću ti, ako Bog da, opet pisati.

Tvoj brat

Primovac.

D o p i s l.

Iz Pazinščine.

Dužnost novinstvu ili štampi, kao *Naša Sloga* jednom reče, jest bditi nad strogim ovršivanjem zakona. Sve što je proti zakonu, mora na svjetlo, pa bio krivac, tko mu drago.

U slobodnoj zemlji neima druge pomoći, nego ili zakonito i pošteno raditi, ili s crnim obrazom pred sviet stupiti. Na temelju tih načelah hoću i ja, da vam opet iz naše Pazinščine nešto javim i to jedino zato, da sviet prosudi, tko i koliko ima krivo u onom, što se je ovih danah u Bermu dogodilo. Evo vam događaja, kao sam ga iz pouzdana izvora čuo.

Dokle su škole Crkvi u rukama bile, beramski su Plovani u jednoj sobi crkvene kuće sami djecu podučavali, a Berameci za tu školu nisu nikakva potroška imali. Klupe ili banki i druge za školu potrebštine, proskrbljene su bile nešto troškom crkvene blagajne, a nešto milostinjom imućnijih kmetah.

Sadašnji Plovan, budući dugo vremena već nemoćan, i jer su škole svjetovnjakom u ruke došle, nemogaše, kao bi bio želio, po izgledu svojih predšastnikah školu držati. Uprav zato od nekoliko vremena školska soba i klupe neslužbe žalibože za drugo, nego da proto pauk svoju paučinu po njih razgrnja i suši. Taj je stvar pazinskoj Podestariji do ušesah dospjela. Ova odmah zahtjevaše od beramskoga u pazinskom vieću zastupnika gori rečene klupe za Gologoričku školu, našto ovaj neće i nemože da pristane, izpričavajuć se, da su klupe beramske, i da bi one, ako i ne sada, to vremenom mogle njim rabiti. Ja mislim, da takav odgovor u takvom slučaju je pravičan, niti za ikoga uvredljiv. Ali sa svim tim obćinski je glavlar nešto neuljudno i oštro na zastupnika nasrnuo. Ni ja nebih bio drugačije odgovorio, nego još i nadostavio, te zahtjevač, da slavna pazinska Podestarija, kao je u Gologoriču novu školu ustrojila, bi to i u Bermu bila mogla učiniti, u koju bi školu lahko mogla dolaziti i Trvižanska djeca, kad u Gologoričku nemogu nego Gologorička. Što je jednomu pravu, to mora biti i drugomu pravično.

Da se na gori rečeni odgovor beramskoga zastupnika povratim, imam vam javiti, da za onaj je dan stvar bila svršena i svi su se ufili, da će tim unapred svake neugodnosti nestati. Ali nakon nekoliko danah, slavna Podestarija pošlje u Beram voz i čovjeka, i ništa drugo, da on te klupe uzme, pa u Gologoriču pelja. Samo se po sebi znati može, da Plovan, budući nije vlasnik, nego samo upravitelj crkvenih dobarah, nemogaše bez odgovornosti prama svojim višajim. Poglavarom, klupe drugoj obćini za porabu izračiti, i to tim manje, jer nije dobro znao ni komu, ni zašto. Voz dakle prazan odlazi, pa drugi dan opet dolazi, dokazujuć svoje poslanstvo dotičnim privatnim pismom g. Podestata. Pošto se je ta stvar po Bermu razglasila, mal da ne svi, muži, žene i djeca se skupe i jednoglasno po izgledu svoga zastupnika protestiraju proti otimanju svojih klupah. Da se nebi kakva smutnja pripetila, ta stvar bi odmah pismeno javljena slavnoj Podestariji, koja je pako beramsko pučanstvo, što je samo svoje branilo, kod e. k. suda, kao protivnike proti oblasti tužila, ali kao čujem, neželjnim uspjehom, jer slavni sūd iz odgovora na iztraživanje pozvanih kmetah, jasno je saznao, da su Berameci pravo imali svoje vlastito imanje braniti.

Ne zadovoljna još tim slavna Podestarija, hoće ona, da i kod kotarskoga Kapitanata pomoći išće, kao da bi javni uredi bili postavljeni za drugo, negd pomoći svakomu svoje braniti. Brzo doleti tamo jedan tajnik rečenog kapitanata, da tu stvar izvidi. Kao čujem i ovaj spoznače, što vas sviet spoznati mora, da Berameci su pravo imali, niti se može reći, da se oblasti protive, kad samo svoje braue i neće da iz rukuh dadu. Sve to nebi još dosta slavnoj Podestariji, ona opet piše*) Plovanu i šalje voze, a vozi moraju prazni nazad, jer je puk stalan u protestiranju. Najzad po peti put dojde voz i četiri zandarma. Puk protestira, ali sasvim tim stare i bršljive klupe idu u Gologoriču.

Moram vam ovom prigodom javiti, da se Berameci u tom slučaju nisu nikakve uvredljive rieči, niti uvredljivā diela, buđi proti komu, poslužili, i hvale je vriedno, što nisu; jer u slobodnoj zemlji, kad ima samo zakon vladati, sila se silom nesmije odvracati. Jeli postupanje s Berameci zakonitost, jeli samosilje, neka čitatelji *Naše Sloge* sude.

Sa Učke.

Zemaljski zastupnik, F. Marot, jest tru u oku onoj nepravednoj stranki, koja neće ni da čuje za naš u Istri narod,

*) Radovedni smo to pismo viditi.

i to najbrže zato, što brani na temelju zakona naše pravice, jer se drugač nebi dalo raztomaciti, zašto bi napadala mirna čovjeka, kao što je evo počela napadati njega.

Tomu je živi dokaz ono neslano talijansko pismo, što su ga ovih danah podpisali Lovranci, te dali štampati u *Osservatore Triestino*, kao tobože nekak prosvjed iliti protest proti Marotu, jer da jih je uvriedio, kad je ono rekao braneć na porečkom saboru občinsku samostalnost beršečku i mošćeničku, da neima ni Lovran više nego Beršeč i Mošćenice ljudi, koji bi bili kadri občinom upravljati. U tom protestu Lovranci vele, da to nije istina, jer da Lovran između 3000 stanovnikah broji 54 pomorska kapitana, 11 pomorskih pisarah iliti škrivanah, 16 brodovlastnikah iliti armatorah, 4 c. k. činovnika iliti impiegata, a povrh toga da ima Lovranacah, koji su se proslavili u svietu i svojom učenošću.

Ja rado priznajem sve, čim se evo Lovranci pred svietom hvale, al ipak im moram sa svim tim reći, da su se prena-glili, kad su ovaj protest podpisali, jer onimi riečmi nije Marot uvriedio nikoga na svietu, pa ni njih. Jer o čem se je govorilo u porečkom saboru, kad je on one rieči izustio? O tom najme, da se Beršeču i Mošćenicam povrate njihove stare podestarije, jer da im je predaleko u Lovran hoditi. Ali buduć, da su talijanski zastupnici tomu prigovorili, pa rekli, da se to nemože, jer da Beršeč i Mošćenice neimaju za to ljudi: Marot nije mogao nikako mučiti na taj prigovor, čim je znao, da od 18 lovranskih zastupnikah občinskih, znaju cigla dva pero umočiti. Što koriste dakle lovranskoj občini njezine mudre glave, kad jih neima u občinskom zastupstvu?

Ali da vidimo, zašto jih neima, pak da sviet sudi, koga je Marot uvriedio onimi riečmi. Neima ih il zato, što nisu bili izabrani; il zato, što nisu hotjeli izbora primiti. Pa koji se od ovih mogu tužiti, da jih je tobože Marot uvriedio? Oni prvi nemogu, ako nisu ljudi; ovi drugi nesmiju, ako su poštenji. Jer što se tiče prvih, nije ih Marot pogrdio, nego njihovi susjedi, koji valjda znaju, zašto ih nisu izabrali; što se pako tiče ovih drugih, oni su se sami odsudili, a tko se sam sudi, veli poslovice, netreba mu drugog sudeca. Kako dakle mogu reći, da ih je Marot uvriedio, kad i sami priznaju, da nisu zato? Ako pak jesu, a nisu hotjeli izbora primiti, jer je laglje mirno kod kuće sjediti, nego občinskim stvari glavu razbijati: tada neka zaboga muče, da im se i gore nedogodi, da ih najme nekamenuju njihovi susjedi, što evo umare za svoju občinu više nego za lanjski snieg. Takovi se patrioti nesmiju uvriediti, pa makar im tko i rekao, da nisu kadri občinom upravljati; jer tomu se neće samo mudra glava, nego i domoljubno iliti patriotično srce, a toga eno oni neimaju.

Koga je dakle Marot uvriedio? Može bit lovranske kapitane i pisare, za koje nemože nitko reći, da nisu kadri občinom upravljati? Čast i poštenje vriednim lovranskim kapitanom i njihovim mladim pisarom, ali kako jih je mogao Marot uvriediti, kad on dobro zna, da su danas tu, a sutra na putu u daleki sviet, pak da nemogu bit ni izabrani u zastupstvo, čim nemogu i morem ploviti i u podestariji sjediti. Iz toga se vidi, da ih nije mogao imati ni na pameti, a kamo li uvriediti, kad je branio Beršeč i Mošćenice proti Lovranu. A nije uvriedio ni sadašnjega lovranskoga zastupstva, jer što je drugo pitao od sabora neg ovo, ako mogu u Lovranu opanci občinom upravljati, da zašto nebi to mogli i u Beršeču i Mošćenicah? To dapače služi lovranskomu zastupstvu više za čast, nego li za sramotu, jer to je znamenje, da su i lovranski obćinari tvrdo osvjedočeni, da već puti i poderan oponak ima više soli u glavi za občinske stvari, nego li i najglasovitiji učenjak, kômu je površno i neprobavljeno znanje glavu smutilo i srce pokvarilo.

Zašto su dakle Lovranci proti Marotu protest podpisali, kad ih nije ni da bi jednom rieči uvriedio, kako evo svaki pametan jasno vidi? Ja neću, da na to odgovaram, nego pušćam, neka svaki svoju misli, kao što mislim i ja svoju. Jedino, što bi još rado Lovranec na koncu reći, jest to, da neka išću opaznijega pisara, ako bi jim još kada potreba kakov protest pisati, jer bi jih ovaj sadašnji mogao na jako tanak led napeljati. Jer da ni nespominjem onu mržnju, kojom je opojeno ono pismo proti svemu, što nije kod nas talijansko

i na talijansku, vriedja nekojimi riečmi i samoga Marota u njegovih osobnih iliti privatnih stvarih. Ali od toga neka ga on sam račun pita.

Neukû Nauka.

Liek proti zatvoru vode, ili kako se ima liečiti krava, vol, tele, ako nemogu vodu pušćati.

Ove godine imao sam tri krave, i ove su se po ljetu uz svu dobru pašu počele sušiti i mršaviti tako, da sam mislio, da će čisto krepati. Zato sam počeo nadzirati sam svoju živinu, ali kad opazih, da nemože nijedna vodu pušćati, osvedočih se, da je to uzrok, što ginu. Da ozdravim živinu, premetavao sam knjige i časopise hrvatske i kranjske, koje imam, ako bi se našao liek proti toj bolesti, nu ništa nenadjen. Zatim izpitavao sam domaće ljude, ako bi koj znao liek za nju, nu i ovo mi ništa nepohasni. Što sam dakle čineć bio, neg sam sebe propitkivati i kušati liek proti toj bolesti? Moj pokus glede toga bio mi je, i to koj je zbilja pohasnio, trava: *poputnik i petersil*. Ovu travu rabio sam ovak: Nabrao sam poputnika s korenjem, i petersila s korenjem, stavio sam jedno i drugo u lonac veliki, kulno sam tak dugo, dok se jedno i drugo pokuhalo na pol, ovo sam metnuo u kabal iliti škač, dobro promešao, a kad se ohladila stvar, dao sam kravam pojedsti i juhu iliti župu od one trave popiti. Ovako sam činio 6 krat, i ovaj posljednji već pohasnio bio, i sada, hvala Bogu, opet mi je zdrava živina i tusti se, kako i prije. A.M.

Franina i Jurina.

Fr. Ajde, Jurino, homo pit, ću ja mericu platit.

Ju. Aj vero nebi ti ga danas pil.

Fr. A zač ne?

Ju. Ač već osam dan nisam niš slanega pokušil.

Fr. Slanega! Ča to dež?

Ju. A ter znaš, da sam siromah: devet nas je u kući, a slavna

Podestarija nam nedaje, nego za tri od nas soli pa dvanajst funti na glavu, a u butigi je draža, pak je nemorem kupit.

Fr. Ča dakle Podestarija nesme, ili neće, da da na svaki peršonu po dvanajst funti malo cenije.

Ju. To još neznam, nego sad ću baš gledat, da doznam.

Na tri Kralja.

Molitvica rodoljuba.

Oj ti, zviezdo, liepâ koba,¹⁾
Kâ si kralja tri pratila
Do koljevke²⁾ našeg Boga
I Krsta si proslavila;

Deh! Ti prati narod mili
Liepoj slozi i jedinstvu,
Nek se sdruži, nek se spoji,
I uzkrati moć tudjinstvu.

Joj! smiluj se, Višnji Bože,
Ter Hrvatuu daj slobodu;
Ti nam smeti³⁾ protivnike
Našoj sreći, našem rodu.

K Tebi zato mladie vapi,
I djetešec s majke krila,
Tebe starac i vas uarod,
Svaka duša Tebi mila;

Na koljena svak ti pada
Na dan ove svetkovine,
Der, usliši srea čista
Mile naše domovine.

Daj da kolo bude igrat
U jedinstvu rod junački,
Trobojnica neka prati
Naš premili rod Hrvatski.

Ti, ki nisi, ne, nemoćan,
Uslišiti narod možeš;
Ti pravedan, koji jesi,
Uslišiti nas ti hoćeš.

Mir, jedinstvo, divnu slogu
Ti ćeš podat domovini;
Nadajmo se; ter slobodu
Sad čestitam otačbini.

Narodni List

Različite viesti.

* (Društvo sv. Mohora u god. 1871) imalo je upisanih članovah 17395. Dakle toliko tisućah, koliko imade stotinah naše Svetojerominsko! Članovi su uz mali prinesak od jednoga forinta, dobili 6 pučkih knjigah, a tiskalo jih se je 19000. Braćo! doba je da složno stupimo i mi u kolo našega društva

¹⁾ sreće. — ²⁾ zibke. — ³⁾ smuti.

sv. Jeronima, osobito pako sve občine, i nečione za da na taj način uzmožemo nabaviti puku mnogo korisnih poučnih i jeftinih (cienih) knjigah. Svaki onaj, koj jedan put za uvijek položi 5 for. dobiva do svoje smrti po jednu knjigu od svakog izdanog djela, isto tako dobivaju i oni, koji svake godine plaćaju po 50 novč.

* (Splitski taliomanaši pomahnitali.) Ovih danah priredio je Dr. Bajamonti bruku u Spljetu proti narodnjakom, da jim se na taj način osvieti, što su pronašli, da je nestalo u občinskoj blagajni, od kad je načelnikom (podestat), 60,000 for. Zemaljski odbor (junta) poslala je bila onamo povjerenstvo (komisijon), da razvidi i iztraži stvar. Na to Bajamonti, mjesto da položi kao pošten čovjek račune, sazove neku pučku skupštinu (svoje ljude), da se pred njom opere. Narodnjaci videći, kamo cilja ta spletkarija, htjedose šest njih, razložiti puku, da se tu radi o novčanoj prevari; al kad tamo, podkupljeni Bajamontovci počese jih napadati i nadvikivati. Nasta buka, vika, metež, a moj predsjednik nebudi lien upotribi tu zgođu, pak izreče zaključak, da je glasovanje tobože izpalo na korist občinskoga vieća (kunsilja). Na večer šiljala je taliomanska stranka po gradu svoju čeljad, koji su po ulicah razbojnički napadali narodnjake, jednog teško ranili, i htieli tja jurisati na hrvatsku čitaonicu. Pobuna je trajala cijelu noć.

A sada smo željni znati, što će uraditi dalmatinska vlada i hoće li dal. zastupnici u Beču tražiti kao što bi morali od ministarstva, da se oni divljaci pred sud povuču i kako valja kazne.

* (G. Pavao Burgstaller) veletržac u Trstu, kad se u zavijač svoj Rieku povratio, darovao je veledušno Jugoslavenskoj Akademiji 1000 for. Slava narodnomu dobrotvoru!

Ša tršćanskog tržišća.

Pošto se cene ovih zadnjih 15 danah nisu mnogo promienile, do jedinoga žita, kojemu je cena za nekoliko novčićah opet pala, uputjujemo čitatelje, na naše izvješće u br. 1 ovoga lista.

Izpravak.

U zadnjem broju podkrala nam se jedna pogreška, gdje je rečeno u članku o soljenju mesa, da 12 okah jest toliko, koliko 24 vrča; a ono nije nego uprav koliko i 12 vrčah, jer su oka i vrč (bokal) jedna te ista mjera. Molimo, da to izprave oni, kojim misli služiti.

Opomena.

Tko ovaj broj zadrži, smatrat će se za predbroj-nika. Uredništvo.

Kretanje austrijanskih brodovah

od 16 do 31 Januara.

Dojadrili u — iz

Trst: *Vjeruka*, Marsilje — *Albona*, Salonica — *Erin*, Salk — *Greyarius*, Odese.
 Aberdin: *Silicone*, Odese.
 Alessandrija: *Oskar*, *Elena D.*, Marsilje — *Nerva*, Njukastla — *Elođie*, Trsta.
 Anversu: *Anastasia Vučetić*, Nikolajeva — *Vireum*, *Tegetthoff*, Njujorka.
 Belfast: *Luigi*, Njujorka — *Lamck*, Odese — *Pinus*, Taganroga — *Siva*, Nikolajeva.
 Bristol: *Balthasar*, Kostance — *Erue*, Odese za *Gluester* — *Danica*, Nikolajeva — *Domenico*, Taganroga — *Sinni*, Ales.
 Carigrad: *Srećna P.*, *Vojvoda*, *Eugenia*, *Marko Maria*, Marsilje — *Miro*, Trsta — *Silvio*, *Dardanolah* — *Libuša*, *Kurčulo* — *Ave*, *Siro* — *5 engini*, *Ceta* — *Nina*, Kustengje — *Rosa*, Odese — *Grazie Dio*, *Kardifa* — *Andre*, *Livorna* — *Vica Tona*, *Mletakah*.
 Dublin: *Arjaksad*, Taganroga — *Bar. Vranicani*, Odese.
 Falmut: *Janjina*, Ales. — *Concordia S.*, *Silda* za *Trst*.
 Genova: *Libero*, Odese — *Anteo*, *Suline* — *Neni*, *Bahije*.
 Glasgov: *VI dubrovački*, *J. J. Strossmayer*, *Natun*, Odese — *Figlio*, *Roterdama* za *Njukastl*.
 Gluester: *Vuk*, *Nikolajeva* — *Napried*, Odese — *Ana Lazarović*, *Kostance*.
 Grimsby: *Artier*, *Hula*.
 Grinok: *Sestri dubrovačke*, Odese — *Drago G.*, *Grutia*, *Dunkerka*.
 Helvoet: *Maru*, *Njukastla*.
 Hul: *Ana S.*, Ales. — *Tom*, *Marjupolja* — *Verrona*, Odese.
 Kardif: *Trident*, Odese — *Nikola Despot*, *Falmuta* — *Sofia*, *Istria*, *Djani*, *Limerika* — *Gino*, *Dunkerka* — *V dubrovački*, *Rošforta* — *Bortolina*, *Londro*.
 Kaljari: *Romana*, *Carigr.*

Kvinstoven: *Cat. Stuk*, *Jeniski* — *Superbo*, *Odese*. — *Abraham*, *Njujorka*.
 Kastelamare: *Francika Tereza*, *Sulino*.
 Liverpool: *Marcantonio*, Ales. — *Mosorska vila*, *Arutlo*, *Odese*.
 Livorno: *Leone*, *Rieko* — *Guzella*, *Salonica* — *Girolamo*, *Pernambuka*.
 Leit: *Casimiro C.*, *Bosines* — *Rodolfo*, za *Carigr.*
 Limerik: *Dešković A.*, *Odese*.
 Londru: *Olimpo*, *Jeski* — *Diva*, *Brdiansko* — *Itomenea*, *Kavarno*.
 Malta: *Marietta G.*, *Buon'armonia*, *Crnogmora*.
 Marsilju: *Skenderbeg*, *Grazia*, *Dunava* — *Eyas*, *Salonica* — *5 brata*, *Giordano*, *Gilda*, *Odese* — *Prudente*, *Burgasa* — *Alessandro B.*, *Al. Premuda*, Ales. — *Ljubezni I.*, *Mali Ivo*, *Brdiansko* — *Divino*, *Mesino* — *Voloscano*, *Kraljivo* — *Sohò*, *Ilados* — *John*, *Enosa* — *Ljepja bakarka*, *Pernambuka*.
 Mletke: *Nimrod*, *Liverpula* — *Mimi*, *Leita*.
 Njujork: *Carolina Premuda*, Ales. — *Libertas*, *Orana*.
 Njukastl: *Novina*, *Anverso*.
 Njuport: *2 figlie*, *Sulino* — *Solievo R.*, *Mletke*.
 Plymut: *Januk*, *Silda* za *Trst*.
 Salonice: *Elena P.*, *Eyle*, *Tripola* — *Unione*, *Malto* — *Telekj*, *Ceta*.
 Šild: *Moz*, *Mercur*, *Roterdama* — *Dorina*, *Odese*.
 Vaterfort: *Marino*, *Odese* — *Elena C.*, *Liverpula* za *Mletke* — *VII dubrovački*, *Kardifa*.

Odjadrili iz — u

Trsta: *Ero*, *Carigr.* — *Kalk*, *Rošfort* — *Mutasalem*, *Antonietta*, *Bordo*. — *Amar*, *Nantes*.
 Alessandrije: *Tereza*, *Marsilju*.
 Anverso: *I dubrovački*, *Njukastl*.
 Baltimore: *Jano*, *Slego*.
 Brunshaven: *Adrastea*, *Rotordama*.
 Carigrad: *Figlia maggiore*, *Malta* — *VIII dubrovački*, *Elce*, *Enco*, *Kork* — *Mirto*, *Favilla*, *Odese* — *2 figli*, *Kostance* — *Mira*, *Terni*

— *Barica P. Dar*, *Kustengje* — *Slava O.*, *Trst*.
 Dealu: *Istria*, *Loit* — *Mudra Maria*, *Kale* — *Dumpter*, *Carigr.*
 Flesinge: *Cristoforo Romano*, *Trst* — *Cita*, *Genovu*.
 Falmuta: *Amalia Angelica*, *Londonderry* — *Nuova fama*, *Kork*.
 Gibraltara: *Niho*, *Falmut* — *Medea*, *Kork*.
 Genova: *Francesca*, *Marina R.*, *Trst* — *Germano Ant.*, *Anversu*.
 Hula: *Alceste*, *Bahiu* —
 Kardifa: *Tito*, *Sam*, *Toni C.*, *Carigr.* — *Cainan*, *Dubrovnik* — *Elpi*, *Arturo*, *Amata P.*, *M. Zari*, *Slava B.*, *Ljubezni otac*, *Gius. Mateo*, *Trst* — *Federico B.*, *Pernambuk* — *Gius. Šćupa*, *Siru*.
 Kvinstovna: *Ortodosja*, *Gluester* — *IV dubrovački*, *Havor* — *Ati*, *Dingle*.
 Limerika: *Temi Barbades* — *Capodistria*, *Kardif*.
 Liverpula: *Mila F.*, *Ariosto*, *Odesu* — *Maria Fanny*, *Cianfuegos* — *Tritone*, *Carigr.*
 Malte: *Fr. Kovičević*, *Kaljari* — *Forza*, *Costantino* — *Elena*, *Marsilju* — *Cvetni dan*, *Nano B.*, *Padre*, *Ingl.*
 Marsilje: *Intium*, *Buenosayres* — *Ila S.*, *Trst* — *Mesino* — *Srećan*, *Salonic*.
 Milforta: *Iri*, *Trst*.
 Njujorka: *Lada*, *Siloe*, *Falmut* — *Zia Cat.*, *Kvinstovna*.
 Njukastla: *Čus*, *Tauuro*, *Odesu* — *Nuovo Guglielmo*, *Sugitaro*, *Trst*.
 Njuporta: *Sansone*, *Mletko*.
 Odese: *Slava*, *Trst* — *Armonia*, *Ingl.* — *Slaboda*, *Malu Marica*, *Pater*, *Marsilju* — *Dario*, *Krč*.
 Pernambuka: *Colibri*, *Marsilju*.
 Portsmuta: *Patrizio*, *Napulj*.
 Salonice: *Jugoslav*, *Algir* — *Slavianski*, *Ester Favorito*, *Monte Maggiore*, *Marsilju* — *Treći* — *Palermo*.
 Šilda: *Bier*, *Trst*.

Ték Novacah

polag Borse u Trstu od 16 — 31 Januara 1872.

NOVCI	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Carski dukati (cekini)	5.45	5.46	5.46	5.45	5.44	—	5.44	5.45	5.47	5.46 1/2	5.45	5.44	—	5.43	5.41	5.39
Napoleoni	9.14	9.15	9.17	9.14 1/2	9.14 1/2	—	9.16	9.17	9.19	9.18 1/2	9.17 1/2	9.12	—	9.11 1/2	9.08	9.06
Lre Ingleske	11.56	11.56	11.58	11.56	11.55	—	11.56	11.55	11.58	—	11.58	11.52	—	—	11.45	11.41
Srebro prid (aggio)	113.50	113.50	113.85	113.50	113.25	—	113.50	113.35	113.50	113.50	113.25	112.75	—	112.75	112.75	112.50